Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

12 декември 2024 година*

„Обжалване — Икономическа и парична политика — Пруденциален надзор над кредитните институции — Регламент (ЕС) № 1024/2013 — Конкретни надзорни задачи, възложени на Европейската централна банка (ЕЦБ) — Член 24 — Решение за отнемане на лиценза на кредитна институция — Процедура за административен преглед — Решение за отмяна на предходно решение — Жалба за отмяна — Запазване на правния интерес — Искане за обезщетение — Явна недопустимост“

По дело C-181/22 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на 9 март 2022 г.,

Nemea Bank plc, установена в Сан Джилян (Малта), представлявана от A. Meriläinen, asianajaja,

жалбоподател,

като другите страни в производството са:

Heikki Niemelä, с местожителство в Оен (Белгия),

Mika Lehto, с местожителство в Еспоо (Финландия),

Nemea plc, установено в Сан Джилян,

Nevestor SA, установено в Оен,

жалбоподатели в първоинстанционното производство,

Европейска централна банка (ЕЦБ), представлявана от D. M. Brinkman, C. Hernández Saseta и A. Witte,

ответник в първоинстанционното производство,

Европейска комисия, представлявана първоначално от A. Nijenhuis и A. Steiblytė, а впоследствие от A. Steiblytė,

встъпила страна в първоинстанционното производство,

* Език на производството: английски.

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: K. Lenaerts, председател на Съда, изпълняващ функцията на председател на пети състав, I. Jarukaitis (докладчик) и E. Regan, съдии,

генерален адвокат: J. Kokott,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 30 ноември 2023 г.,

постанови настоящото

Решение

1 С жалбата си Nemea Bank plc иска отмяна на определение на Общия съд на Европейския съюз от 20 декември 2021 г., Niemelä и др./ЕЦБ (T-321/17, наричано по-нататък „обжалваното определение“, EU:T:2021:942), с което той постановява, че няма основание за произнасяне по искането за отмяна на решение ECB/SSM/2017—213800JENPXTUY75VSO/1 WHD-2017—0003 на Европейската централна банка (ЕЦБ) от 23 март 2017 г. за отнемане на лиценза на Nemea Bank за извършване на дейност като кредитна институция (наричано по-нататък „спорното решение“), и отхвърля като явно недопустимо искането за обезщетение за вредите, които се твърди, че са претърпени поради отнемането на лиценза.

Правна уредба

Регламентът за ЕНМ

2 Съгласно съображение 64 от Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 година за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции (ОВ L 287, 2013 г., стр. 63, наричан по-нататък „Регламентът за ЕНМ“):

„ЕЦБ следва да дава възможност на физическите и юридическите лица да отправят искания за преглед на решения, взети по силата на правомощията, предоставени ѝ с настоящия регламент, и чиито адресат са те, или които ги засягат пряко и лично. Обхватът на прегледа следва да е обвързан с процесуалното и материалното съответствие на такива решения с настоящия регламент, като същевременно се зачита свободата на преценка на ЕЦБ да определя възможността за вземане на тези решения. За тази цел и от съображения за процесуална икономия ЕЦБ следва да създаде административен съвет за преглед, който да извършва този вътрешен преглед. За членове на този съвет Управителният съвет на ЕЦБ следва да назначи личности с висока репутация. […] Процедурата, определена за прегледа, следва да предвижда Надзорният съвет да преразглежда по целесъобразност своите бивши проекти за решения“.

3 Член 4, параграф 1, буква а) от този регламент гласи:

„В рамките на член 6 и съгласно параграф 3 от настоящия член, ЕЦБ е единственият орган, компетентен да извършва за целите на пруденциалния надзор следните задачи във връзка с всички кредитни институции, установени в участващите държави членки:

а) да издава лицензи на кредитни институции и да отнема лицензите на кредитни институции при спазване на член 14“.

4 Член 14, параграф 5 от посочения регламент гласи:

„При спазване на параграф 6 ЕЦБ може да отнеме лиценза в случаите, предвидени в приложимото право на Съюза, по собствена инициатива след консултации с националния компетентен орган на участващата държава членка, в която е установена кредитната институция, или по предложение на този национален компетентен орган. Тези консултации имат за цел да гарантират по-специално, че преди да вземе решение за отнемане на лиценз, ЕЦБ оставя достатъчно време на националните органи да вземат решение относно необходимите корективни действия, в т.ч. евентуални мерки за оздравяване, както и че ги взема предвид.

Когато националният компетентен орган, който е предложил лицензирането в съответствие с параграф 1, прецени, че съгласно приложимото национално право лицензът трябва да бъде отнет, той подава за тази цел предложение до ЕЦБ. В такъв случай ЕЦБ взема решение относно предложението за отнемане на лиценз, като отчита изцяло обосновката за отнемането му, дадена от националния компетентен орган“.

5 Член 24 от същия регламент предвижда:

„1. ЕЦБ създава Административен съвет за преглед [наричан по-нататък „АСП“], който да извършва вътрешен административен преглед на решенията, взети от ЕЦБ в изпълнение на възложените ѝ с настоящия регламент правомощия, след искане за преглед, представено в съответствие с параграф 5. Обхватът на вътрешния административен преглед е обвързан с процесуалното и материалното съответствие на такива решения с настоящия регламент.

[…]

5. В случаите, посочени в параграф 1, всяко физическо или юридическо лице може да поиска преглед на решение на ЕЦБ съгласно настоящия регламент, на което то е адресат или което го засяга пряко и лично. […]

[…]

7. След като се произнесе относно допустимостта на искането за преглед, [АСП] дава становище в срок, съответстващ на спешността на въпроса, но не по-късно от два месеца от получаването на искането, и го отнася до Надзорния съвет за изготвяне на нов проект за решение. Надзорният съвет взема предвид становището на [АСП] и представя своевременно нов проект за решение на Управителния съвет. Новият проект за решение или отменя първоначалното решение, или го заменя с решение с идентично съдържание, или го заменя с изменено решение. Новият проект за решение се смята за приет, освен ако Управителният съвет не възрази в срок от максимум десет работни дни.

8. Искане за преглед съгласно параграф 5 няма суспензивно действие. Управителният съвет обаче може въз основа на предложение от [АСП] да спре изпълнението на оспореното решение, ако прецени, че обстоятелствата го налагат.

[…]

11. Настоящият член не засяга правото да се заведе дело в Съда на Европейския съюз в съответствие с Договорите“.

Регламент (ЕС) № 468/2014

6 Съгласно член 2, точка 8 от Регламент (ЕС) № 468/2014 на Европейската централна банка от 16 април 2014 година за създаване на рамката за сътрудничество в единния надзорен механизъм между Европейската централна банка и националните компетентни органи и с определените на национално равнище органи (Рамков регламент за ЕНМ) (ОВ L 141, 2014 г., стр. 1) „по-малко значимо поднадзорно лице в държава членка от еврозоната“ е лице, „което [по-специално] не притежава статут на значимо поднадзорно лице по смисъла на член 6, параграф 4 от Регламента за ЕНМ“.

7 Член 80 от този регламент гласи:

„1. Ако счита, че лиценз на кредитна институция следва да бъде отнет изцяло или отчасти съгласно съответното право на Съюза или съответното национално право, включително отнемане по искане на кредитната институция, съответният НКО представя на ЕЦБ проект на решение, с което предлага отнемането на лиценза […], заедно с всички свързани придружителни документи.

2. НКО координира своите действия с националния орган, компетентен за преструктуриране на кредитни институции […], във връзка с всеки проект на решение за отнемане, който е относим към националния орган за преструктуриране“.

Обстоятелствата по спора

8 Обстоятелствата по спора, изложени в точки 1—7 от обжалваното определение, могат да бъдат обобщени по следния начин.

9 Nemea Bank е кредитна институция по малтийското право, която попада в обхвата на понятието „по-малко значимо поднадзорно лице в държава членка от еврозоната“ по смисъла на Рамковия регламент за ЕНМ, предоставяйки финансови услуги въз основа на лиценз, издаден ѝ от националния компетентен орган, а именно Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta’Malta (орган за финансови услуги, Малта) (наричан по-нататък „MFSA“), и подлежи на пряк пруденциален надзор от този орган.

10 Nemea plc и Nevestor SA са преки акционери в Nemea Bank. Г-н H. Niemelä и г-н M. Lehto са членове на Съвета на директорите на Nemea Bank и нейни действителни собственици чрез дяловите участия, които притежават в Nemea и Nevestor.

11 На 25 януари 2017 г., след като се консултира с националния орган за преструктуриране, на основание член 80 от Рамков регламент за ЕНМ MFSA представя на ЕЦБ проекторешение за отнемане на лицензa, издаден на Nemea Bank за извършване на дейност като кредитна институция.

12 На 13 март 2017 г. надзорният съвет на ЕЦБ одобрява проекта за решение за отнемане на съответния лиценз и определя на Nemea Bank срок от три дни да представи становището си по този проект.

13 На 15 март 2017 г. Nemea Bank представя становището си.

14 На 23 март 2017 г. ЕЦБ приема спорното решение съгласно член 4, параграф 1, буква а) и член 14, параграф 5 от Регламента за ЕНМ.

Факти, настъпили след приемането на спорното решение

15 На 22 април 2017 г. АСП получава искане за преглед на спорното решение, подадено от Nemea Bank и другите жалбоподатели в първоинстанционното производство.

16 На 19 юни 2017 г. АСП приема становище, с което предлага това решение да бъде заменено с решение с идентично съдържание. На 30 юни 2017 г., в съответствие с това становище и въз основа на проект на Надзорния съвет, Управителният съвет на ЕЦБ приема съгласно член 24, параграф 7 от Регламента за ЕНМ Решение ECB/SSM/2017—213800JENPXTUY75VS 07/2 (наричано по-нататък „решението от 30 юни 2017 г.“), което, както е посочено в неговия диспозитив, заменя спорното решение.

Жалбата пред Общия съд и обжалваното определение

17 На 22 май 2017 г. Nemea Bank и останалите жалбоподатели в първоинстанционното производство подават в секретариата на Общия съд жалба за отмяна на спорното решение и искане за обезщетение за вредите, които твърдят, че са претърпели в резултат на приемането на това решение. В подкрепа на жалбата си те изтъкват шест основания.

18 С отделна молба, подадена в секретариата на Общия съд на 25 октомври 2017 г., ЕЦБ повдига възражение за недопустимост по член 130 от Процедурния правилник на Общия съд. С определение от 13 юли 2018 г. Общият съд решава на основание член 130, параграф 7 от Процедурния правилник да се произнесе по възражението за недопустимост с решението по същество.

19 На 18 октомври 2017 г. Европейската комисия подава в секретариата на Общия съд молба за встъпване в подкрепа на исканията на ЕЦБ, която е уважена с решение от 23 юли 2018 г.

20 С процесуално-организационно действие от 30 април 2018 г. Общият съд отправя до страните няколко въпроса, за да определи по-специално дали след назначаването на лице, компетентно да упражнява най-съществената част от правомощията, които обичайно се предоставят на ръководните органи на Nemea Bank във връзка със специфичните дейности и с нейните активи, жалбоподателите в първоинстанционното производство са имали правомощието да подадат жалба за отмяна на решение на ЕЦБ, както и искане за обезщетение за вредите, претърпени в резултат на такова решение.

21 На 1 април 2019 г. Общият съд спира производството до постановяването на решение от 5 ноември 2019 г., ЕЦБ и др./Trasta Komercbanka и др. (C-663/17 P, C-665/17 P и C-669/17 P, EU:C:2019:923) и с ново процесуално-организационно действие от 10 декември 2019 г. иска от страните да му представят становищата си по изводите, които според тях следва да се направят от това решение за разрешаването на висящия пред него спор.

22 С други процесуално-организационни действия от 30 януари и 23 декември 2020 г. и 19 януари 2021 г. Общият съд поставя на страните въпрос относно развитието на производството, образувано пред Tribunal dwar Servizzi Finanzjarji (Съд за финансови услуги, Малта), за да се възстанови действителното представителство на Nemea Bank.

23 В точка 1 от диспозитива на обжалваното определение Общият съд приема, че няма основание за произнасяне по искането за отмяна поради отпадането на предмета му и на правния интерес на жалбоподателите в първоинстанционното производство. С точка 2 от диспозитива той отхвърля искането за обезщетение като явно недопустимо. В точка 3 от посочения диспозитив осъжда жалбоподателите в първоинстанционното производство и ЕЦБ да понесат съответно направените от тях съдебни разноски във връзка с искането за отмяна. В точка 4 от същия диспозитив осъжда жалбоподателите в първоинстанционното производство да понесат направените от тях съдебни разноски и съдебните разноски на ЕЦБ във връзка с искането за обезщетение. Накрая, с точка 5 от диспозитива на обжалваното определение той осъжда Комисията да понесе направените от нея съдебни разноски.

Исканията на страните в производството по обжалване

24 Nemea Bank иска от Съда:

– да отмени обжалваното определение,

– да върне делото на Общия съд за ново разглеждане от друг съдебен състав, различен от този, който е постановил обжалваното определение, и

– да осъди ЕЦБ да заплати съдебните разноски.

25 ЕЦБ иска от Съда да отхвърли жалбата и да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

26 Комисията иска от Съда да отхвърли жалбата и да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

По искането за възобновяване на устната фаза на производството

27 На 27 ноември 2024 г., Nemea Bank подава в секретариата на Съда искане за възобновяване на устната фаза на производството на основание член 83 от Процедурния правилник на Съда.

28 В подкрепа на искането си тя посочва по същество, че желае да изложи доводи относно решения от 8 февруари 2024 г., Pilatus Bank/ЕЦБ (C-750/21 P, EU:C:2024:124) и Pilatus Bank/ЕЦБ (C-256/22 P, EU:C:2024:125), които не са били обсъдени от страните.

29 В това отношение следва да се отбележи, че съгласно член 83 от Процедурния правилник във всеки един момент, след изслушване на генералния адвокат, Съдът може да постанови започване или възобновяване на устната фаза на производството, по-специално когато счита, че делото не е напълно изяснено или когато след закриване на тази фаза някоя от страните посочи нов факт от решаващо значение за решението на Съда.

30 В разглеждания случай Съдът обаче счита, че разполага с всички необходими обстоятелства, за да се произнесе, и че обстоятелствата, изтъкнати от Nemea Bank в подкрепа на искането ѝ за възобновяване на устната фаза на производството, не представляват нови факти от значение за решението, което трябва да бъде постановено от Съда.

31 При тези условия след изслушване на генералния адвокат Съдът счита, че не следва да разпореди възобновяване на устната фаза на производството.

По жалбата

32 В подкрепа на жалбата си жалбоподателят излага пет основания. Първите три основания, насочени срещу решението на Общия съд, с което се приема, че няма основание за произнасяне по искането за отмяна, са съответно нарушение на член 263, първа алинея ДФЕС, съществени процесуални нарушения и не вземане предвид на нарушението на правата на жалбоподателя по член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“). Последните две основания, насочени срещу решението на Общия съд, с което се отхвърля като явно недопустимо искането за обезщетение, са съответно че Общият съд не е взел предвид нарушението на правата на жалбоподателя, закрепени съответно в член 41 от Хартата и в член 340 ДФЕС.

По първото основание

Доводи на страните

33 С първото си основание, което се отнася до точки 29—55 от обжалваното определение, жалбоподателят изтъква, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че няма основание за произнасяне по искането му за отмяна, тъй като жалбоподателят е изгубил правния си интерес от отмяна на спорното решение. По този начин Общият съд не изпълнил задължението си по член 263 ДФЕС да упражни контрол за законосъобразност на актовете на ЕЦБ, предназначени да произведат правно действие по отношение на трети лица, и на задължението си да осигури защитата на законните и основните права на жалбоподателя.

34 Освен това жалбоподателят поддържа, че действието ex tunc, признато от Общия съд на решението от 30 юни 2017 г., противоречи на член 263 ДФЕС, тъй като лишава жалбоподателя от правото му да обжалва спорното решение пред юрисдикциите на Съюза. Подобно действие било чисто фиктивно, тъй като дори на тази дата спорното решение да е било отменено, положението, в което се е намирал жалбоподателят преди отнемането на лицензa, нямало да бъде възстановено. Реалното действие на решението от 30 юни 2017 г. можело да бъде само ex nunc и същото се отнасяло и за последиците от евентуалното възстановяване на съответния лиценз. Всъщност положението на жалбоподателя, що се

отнася до лиценза, останало непроменено в периода между приемането на спорното решение и на решението от 30 юни 2017 г. Следователно спорното решение продължило да поражда правни последици по отношение на жалбоподателя без промяна и непрекъснато от момента на приемането му, така че отмяната му можела да има правни последици и да бъде от полза за него.

35 ЕЦБ поддържа, че Общият съд правилно е констатирал, че жалбата за отмяна на спорното решение е останала без предмет. В това отношение тя изтъква, че тази констатация не нарушава правата, които член 263 ДФЕС предоставя на жалбоподателя, тъй като след замяната на спорното решение с решението от 30 юни 2017 г. в определения от тази разпоредба срок е била допустима жалба за отмяна на решението от 30 юни 2017 г. Подобна жалба представлявала ефективно правно средство за защита по смисъла на член 47 от Хартата. Установеното в постоянната практика на Общия съд изискване за запазване на правния интерес също не противоречало на член 263 ДФЕС.

36 Освен това, след като с решението от 30 юни 2017 г. се заменя спорното решение, вече не било възможно да се подаде жалба за отмяна на последното. Всъщност такава жалба била лишена от предмет, тъй като спорното решение било отменено и евентуалните му вредоносни последици вече се дължали на решението от 30 юни 2017 г., срещу което жалбоподателят не е подал жалба и което следователно е станало окончателно. Така дори в случай на отмяна на спорното решение лицензът на жалбоподателя щял да остане отнет с решението от 30 юни 2017 г., така че подобна отмяна не можела да му донесе никаква полза. Това обстоятелство обаче не лишавало жалбоподателя от предоставената му от правото на Съюза възможност да предяви искане за обезщетение във връзка с отнемането на лиценза си, без да е длъжен предварително да подаде жалба за отмяна.

Съображения на Съда

37 От представената на Съда преписка е видно, че Nemea Bank е кредитна институция по малтийското право, която има качеството на „по-малко значимо поднадзорно лице в държава членка от еврозоната“ по смисъла на Рамковия регламент за ЕНМ. На 23 март 2017 г. по искане на националния компетентен орган, а именно MFSA, ЕЦБ приема спорното решение, с което отнема издадения на Nemea Bank лиценз за извършване на дейност като кредитна институция. На 22 април 2017 г. Nemea Bank, заедно с останалите жалбоподатели в първоинстанционното производство, подава до АСП искане за административен преглед на спорното решение на основание член 24, параграф 5 от Регламента за ЕНМ. След този преглед ЕЦБ приема решението от 30 юни 2017 г., с което отменя и заменя спорното решение и чието съдържание е идентично с него.

38 На 22 май 2017 г. в хода на процедурата за административен преглед Nemea Bank и останалите жалбоподатели в първоинстанционното производство подават и жалба срещу спорното решение пред Общия съд, с която искат отмяната на това решение и поправянето на вредите, които твърдят, че са претърпели в резултат на това решение. Те обаче не обжалват решението от 30 юни 2017 г. пред Общия съд по предвидения за това ред.

39 В точки 41, 45, 47 и 52 от обжалваното определение Общият съд приема по същество, че член 24, параграф 7 от Регламента за ЕНМ установява задължение за ЕЦБ да придаде обратно действие на решението, прието в резултат на процедурата по административен преглед, към момента на влизане в сила на първоначалното решение и че замяната на последното с идентично или изменено решение води до окончателното му отпадане от

правния ред. Той приема, че решението от 30 юни 2017 г. отменя и заменя спорното решение, считано от датата, на която е прието последното, а именно 23 март 2017 г., поради което жалбоподателите в първоинстанционното производство са загубили всякакъв правен интерес от отмяната му, и от това прави извода, че жалбата им за отмяна е останала без предмет.

40 В това отношение е вярно, както посочва Общият съд в точка 35 от обжалваното определение, че съгласно постоянната съдебна практика правният интерес трябва да съществува с оглед на предмета на иска или жалбата към момента на подаването му/ѝ, тъй като в противен случай същият/същата би бил(а) недопустим(а). Предметът на спора и правният интерес трябва да продължат да съществуват до обявяването на съдебното решение, тъй като иначе няма да има основание за произнасяне по същество, което предполага жалбата да може чрез резултата си да донесе полза на страната, която я е подала (решения от 7 юни 2007 г., Wunenburger/Комисия, C-362/05 P, EU:C:2007:322, т. 42, и от 21 януари 2021 г., Leino-Sandberg/Парламент, C-761/18 P, EU:C:2021:52, т. 32 и цитираната съдебна практика).

41 Съдът обаче е признал, че правният интерес на жалбоподателя не отпада непременно, поради обстоятелството че в хода на съдебното производство обжалваният акт е престанал да поражда правни последици. Всъщност жалбоподателят може да продължи да има правен интерес от обявяването на съответния акт за незаконосъобразен за периода, в който е бил приложим и е породил правни последици, като обявяването на незаконосъобразността може да служи най-малкото като основание за предявяване на евентуален иск за отговорност (решения от 28 май 2013 г., Abdulrahim/Съвет и Комисия, C-239/12 P, EU:C:2013:331, т. 62, и от 6 май 2021 г., Bayer CropScience и Bayer/Комисия, C-499/18 P, EU:C:2021:367, т. 40 и цитираната съдебна практика).

42 Освен това запазването на правния интерес на жалбоподател трябва да се преценява in concreto, като се вземат предвид по-специално последиците от твърдяната незаконосъобразност и естеството на вредата, която се твърди, че е претърпяна (решения от 30 април 2020 г., Izba Gospodarcza Producentów i Operatorów Urządzeń Rozrywkowych/Комисия, C-560/18 P, EU:C:2020:330, т. 41, и от 7 септември 2023 г., Versobank/ЕЦБ, C-803/21 P, EU:C:2023:630, т. 160 и цитираната съдебна практика).

43 В това отношение от текста на член 24, параграф 7 от Регламента за ЕНМ несъмнено следва, че когато след процедура за административен преглед ЕЦБ приеме, че няма основание за изменение на решението, предмет на този преглед, тя отменя това решение и го заменя с решение с идентично съдържание. От това обаче не може да се направи извод, че такава отмяна, последвана от замяна, има обратно действие, сравнимо с това на отмяна на акт на институция на Европейския съюз от юрисдикция на Съюза.

44 Всъщност, както следва от практиката на Съда, отмяната на акт на институция на Съюза не представлява признание за незаконосъобразността на отменения акт и има действие ex nunc, за разлика от съдебното решение за отмяна, по силата на което отменяният акт се заличава с обратна сила от правния ред на Съюза и се счита, че никога не е съществувал (вж. в този смисъл решение от 28 май 2013 г., Abdulrahim/Съвет и Комисия, C-239/12 P, EU:C:2013:331, т. 68). Обстоятелството обаче, че тази отмяна е последвана от замяната на първоначалния акт с нов акт, не може да придаде на последния обратно действие.

45 При това положение, както отбелязва генералният адвокат в точка 72 от заключението си, от член 24, параграф 7 от Регламента за ЕНМ следва, че първоначалното решение не се заличава с обратна сила от правния ред на Съюза с приемането на второто решение, което го отменя и заменя и чието съдържание е идентично. Всъщност, тъй като първоначалното решение има за последица отнемането на лицензa на кредитна институция, второто решение е довело до продължаване на действието на първоначалното решение, без да премахне вече породените от него последици.

46 В случая, както правилно изтъква жалбоподателят, именно спорното решение е имало за последица отнемането на лицензa, който му е бил предоставен за извършване на дейност като кредитна институция. Следователно именно това решение е породило евентуалните вредоносни последици, от които се оплаква.

47 Освен това, тъй като в съответствие с член 24, параграф 8 от Регламента за ЕНМ искането за преглед на първоначалното решение по принцип няма суспензивно действие, спорното решение продължава да поражда правни последици до влизането в сила на решението от 30 юни 2017 г., а именно от уведомяването на жалбоподателя. Следователно, както следва от самия текст на разпоредителната част на решението от 30 юни 2017 г., то отменя и заменя спорното решение едва считано от уведомяването.

48 Следователно Общият съд неправилно е констатирал по същество в точки 41, 42 и 47 от обжалваното определение, че решението от 30 юни 2017 г. е заменило спорното решение с обратно действие, считано от датата на приемане на последното решение.

49 От гореизложеното следва, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел в точки 53 и 55 от обжалваното определение, че спорното решение е заменено с обратно действие и че жалбата за отмяна на това решение вече няма предмет.

50 Ето защо следва да се уважи първото основание за обжалване и да се отменят точки 1 и 3 от диспозитива на обжалваното определение, без да е необходимо да се разглеждат второто и третото основание за обжалване.

По четвъртото и петото основание

Доводи на страните

51 С четвъртото и петото основание, които се отнасят до точки 56—63 от обжалваното определение и които следва да се разгледат заедно, жалбоподателят изтъква, че като е приел искането за обезщетение за недопустимо, Общият съд не е взел предвид нарушението от страна на ЕЦБ на правата му, закрепени в член 41 от Хартата и в член 340 ДФЕС, да иска от Съюза да поправи вредите, причинени от институциите или от техните служители при изпълнението на техните задължения. По този начин Общият съд го лишил от правата му въпреки значителната вреда, която му причинили ЕЦБ и нейните служители. Всъщност Общият съд използвал решението си да не се произнася по искането за отмяна, за да обоснове анализа си на искането за обезщетение, с цел да позволи на ЕЦБ да се освободи от отговорност за действията си.

52 Освен това Общият съд допуснал грешка при прилагане на правото, като пренебрегнал връзката, която съществувала между основанието на искането за отмяна и основанието на искането за обезщетение, тъй като искането за обезщетение не можело да се разгледа, без да се вземе предвид основанието на искането за отмяна.

53 Освен това твърдението на Общия съд в точка 60 от обжалваното определение, че искането за обезщетение е формулирано твърде абстрактно и не съдържа основания или доводи, нито резюме на последните, било неправилно, тъй като искането за отмяна, което служело за основание на искането за обезщетение, съдържало всички тези обстоятелства.

54 Освен това жалбоподателят поддържа, че ако Общият съд не бе решил неправилно, че няма основание за произнасяне по искането за отмяна и ако бе приел връзката между последното и искането за обезщетение, той щял да констатира, че някои нередности са опорочили процедурата по приемане на спорното решение, които сами по себе си са достатъчни, за да обосноват последното искане. В това отношение той се позовава на липсата на действително представителство на Nemea Bank в това производство, на липсата на мотиви на спорното решение и на незаконосъобразното поведение на ЕЦБ в хода на процедурата за административен преглед на това решение от АСП.

55 Освен това жалбоподателят поддържа, че поведението на ЕЦБ, и по-специално отнемането на лиценза, който му е бил предоставен за извършване на дейност като кредитна институция, е пряка причина за претърпяната от него вреда, което той доказал. Размерът на тази вреда, която той оценява на 100 милиона евро, обаче не покривал нито загубата от страна на Nemea Bank на доброто ѝ име, търговските ѝ отношения и дейността ѝ, нито намаляването на приходите ѝ, а покривал само пряката загуба на стойност на тази банка, дължаща се на поведението на ЕЦБ.

56 Жалбоподателят изтъква също, че като критикува пропуските в жалбата в първоинстанционното производство, Общият съд не взел предвид факта, че те са в резултат от липсата на достъп на жалбоподателя до ефективно представителство и до доказателства, доколкото той не е могъл да разполага със средствата си и не е имал достъп до преписката на ЕЦБ.

57 ЕЦБ и встъпилата страна искат двете основания да бъдат отхвърлени.

Съображения на Съда

58 Първо, що се отнася до доводите на жалбоподателя, обобщени в точки 51—53 от настоящото решение, че по същество Общият съд го е лишил от правата му, закрепени в членове 41 и 47 от Хартата, както и в членове 263 и 340 ДФЕС, като е използвал решението си да не се произнася по искането за отмяна, за да обоснове анализа си на искането за обезщетение и като не е взел предвид връзката между тези две искания, с цел да се даде възможност на ЕЦБ да се освободи от отговорността за твърдените нейни увреждащи действия, следва да се отбележи, че в точки 59—61 от обжалваното определение Общият съд цитира релевантната съдебна практика относно условията за ангажиране на извъндоговорната отговорност на Съюза и изискването, произтичащо от член 21, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз, приложимо към производството пред Общия съд съгласно член 53, първа алинея от същия статут, съгласно което исковата молба или жалбата трябва да съдържа предмета на спора, изтъкнатите основания и доводи, както и кратко изложение на тези основания. По-нататък, в точка 62 от това

определение той правилно констатира, че жалбоподателите в първоинстанционното производство не са обосновали в необходимата степен нито поведението на ЕЦБ, от което следва да се изведе противоправността, обуславяща отговорността на Съюза, нито причинно-следствената връзка между твърдените вреди и последиците, които евентуално би могло да предизвика спорното решение.

59 От това следва, че основанието за отхвърляне на разглежданото искане за обезщетение не е решението на Общия съд да не се произнесе по искането за отмяна, а непълнотата на това искане за обезщетение.

60 От постоянната практика на Съда обаче следва, че страната, която търси защита по реда за реализиране на извъндоговорната отговорност на Съюза, носи тежестта да представи убедителни доказателства както за наличието и размера на твърдяната от нея вреда, така и за наличието на достатъчно пряка причинно-следствена връзка между поведението на съответната институция и твърдяната вреда (решение от 3 май 2018 г., EUIPO/European Dynamics Luxembourg и др., C-376/16 P, EU:C:2018:299, т. 92 и цитираната съдебна практика).

61 В случая изглежда, че жалбата в първоинстанционното производство явно не отговаря на изискванията на тази съдебна практика, тъй като с нея само се иска ЕЦБ да бъде осъдена да обезщети жалбоподателите в първоинстанционното производство в размер на 10 милиона евро, заедно с лихвите, за вредите, за които се твърди, че са причинени от спорното решение, сума, която впрочем тези жалбоподатели са увеличили на 100 милиона евро в писмената си реплика в първоинстанционното производство. Не е представен обаче никакъв довод, уточняващ причинно-следствената връзка между твърдяното неправомерно поведение на ЕЦБ и твърдяната вреда, както и наличието на тези вреди, и не е представено никакво доказателство в това отношение.

62 Следователно Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел в точки 62 и 63 от обжалваното определение, че искането за обезщетение е явно недопустимо поради пропуските в него.

63 Впрочем жалбоподателят не обяснява по какъв начин решението на Общия съд го е лишило от правото му да иска поправяне на евентуалните вреди, причинени от ЕЦБ. По принцип той запазва правото си да предяви ново искане за обезщетение, като отстрани нередностите, установени от Общия съд в обжалваното определение, при условията, предвидени в член 46 от Статута на Съда на Европейския съюз, приложим към производството пред Общия съд по силата на член 53, първа алинея от този статут, съгласно който исковете срещу Съюза в областта на извъндоговорната отговорност се погасяват след изтичането на срок от пет години от настъпването на събитието, което ги обуславя, като давността се прекъсва по-специално с предявяването на иск пред Съда.

64 Що се отнася, второ, до припомнените в точка 50 от настоящото решение доводи на жалбоподателя, че от една страна, поведението на ЕЦБ е пряка причина за загубата на стойност на Nemea Bank, и от друга страна, че сумата от 100 милиона евро покрива само част от претърпените от жалбоподателя вреди, следва да се констатира, че с тези доводи жалбоподателят не изтъква никаква грешка при прилагане на правото, евентуално допусната от Общия съд, а само повтаря фактическите съображения, изложени в жалбата в първоинстанционното производство.

65 Съгласно постоянната практика на Съда от член 256, параграф 1, втора алинея ДФЕС и член 58, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз следва, че единствено Общият съд е компетентен, от една страна, да установява фактите, освен в случаите, когато неточността на фактическите му констатации следва от представените пред него материали по делото, и от друга страна, да преценява тези факти. Следователно, освен в случай на изопачаване на представените пред Общия съд доказателства, преценката на фактите не представлява правен въпрос, който в това си качество подлежи на контрол от Съда (решение от 11 януари 2024 г., Wizz Air Hungary/Комисия, C-440/22 P, EU:C:2024:26, т. 57 и 58 и цитираната съдебна практика).

66 Трето, що се отнася до припомнените в точка 51 от настоящото решение доводи на жалбоподателя, че като критикува пропуските в жалбата в първоинстанционното производство, Общият съд не взел предвид факта, че те са в резултат от липсата на достъп на жалбоподателя до ефективно представителство и до доказателства, трябва да се отбележи, че както следва от точка 66 от настоящото решение, Общият съд правилно е констатирал, че искането за обезщетение е явно недопустимо, тъй като е непълно. Всъщност от жалбата в първоинстанционното производство е видно, че жалбоподателят не е представил нито едно от необходимите доказателства за ангажиране на извъндоговорната отговорност на Съюза, и не е обяснил конкретно по какъв начин твърдяната липса на достъп до институционалните ресурси и до доказателствата би могла да му попречи да представи с необходимата степен на яснота и точност доводите си относно наличието на тези обстоятелства, по-специално с оглед на факта, че от една страна, той е бил представляван от адвокат и от друга страна, не е подал за тази цел молба за правна помощ.

67 Следователно четвъртото и петото основание трябва да се отхвърлят отчасти като явно недопустими и отчасти като неоснователни.

68 С оглед на всички изложени по-горе съображения точки 1 и 3 от диспозитива на обжалваното определение следва да бъдат отменени.

По жалбата пред Общия съд

69 Съгласно член 61, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз, в случай че отмени решението на Общия съд, Съдът може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това.

70 В случая обаче това не е така. Всъщност, тъй като Общият съд е приел, че няма основание за произнасяне, без да разгледа допустимостта на искането за отмяна, нито спора по същество, фазата на производството не позволява Съдът да постанови окончателно решение по делото, поради което делото следва да се върне на Общия съд, за да се произнесе по това искане.

71 Освен това искането на жалбоподателя делото да бъде върнато на друг съдебен състав на Общия съд, различен от състава, постановил обжалваното определение, трябва да се отхвърли. Всъщност Процедурният правилник на Съда не предвижда възможност след разглеждането на жалба той да дава указания на Общия съд относно съдебния състав, на който делото ще бъде разпределено, след като делото му бъде върнато от Съда за ново

разглеждане. При необходимост председателят на Общия съд следва съгласно член 192, параграф 1 от Процедурния правилник на Общия съд да вземе решение за евентуално разпределяне на делото на друг състав, заседаващ със същия брой съдии.

По съдебните разноски

72 Тъй като делото трябва да се върне на Общия съд, Съдът не следва да се произнася по съдебните разноски, направени в настоящото производство по обжалване.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

1) **Отменя точки 1 и 3 от диспозитива на определението на Общия съд на Европейския съюз от 20 декември 2021 г., Niemelä и др./ЕЦБ (T-321/17, EU:T:2021:942).**

2) **Отхвърля жалбата в останалата ѝ част.**

3) **Връща делото на Общия съд на Европейския съюз, за да се произнесе по искането на Nemea Bank plc за отмяна.**

4) **Не се произнася по съдебните разноски.**

Подписи